

ברכות - פרק ו' משנה א'

הקדמה: המשנה עוסקת בברכות שצריך לברכם קודם האכילה. ודבר זה נלמד מק"ו- אם כשאדם שבע חייבה התורה לברך ברכת המזון שנא' "ואכלת ובעת ושברכת", ק"ו כשאדם רעב שעליו לברך. זה טעם א'. וטעם נוסף שחייבו חכמים לברך- לפי שנאמר כל הנהנה מהעוה"ז בלא ברכה כאילו מעל בקודשי שמים, ועוד כאילו גזל את הקב"ה, שכל מה שיש בעולם שייך לו.

כיצד מברכין על הפירות – איך מברכים על הפירות [קודם האכילה]

על פירות האילן אומר – על פירות האילן מברך

בורא פרי העץ – בורא פרי העץ [כלומר ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם וכו']

חוץ מן היין – חוץ מהיין [שאמנם היין ג"כ מגיע מפירות האילן היינו ענבים, אפילו כך מברכין עליו "הגפן" לפי שהוא סועד ומשמח את הלב ולכן הוא מאוד חשוב, ולפי רוב

חשיבותו קבעו לו ברכה נפרדת]

שעל היין אומר – שעל היין מברך

בורא פרי הגפן – בורא פרי הגפן

ועל פירות הארץ אומר – ועל פירות הבאים מהארץ מברך [היינו מהאדמה, כגון קישואים, אבטיחים וכד']

בורא פרי האדמה – בורא פרי האדמה

חוץ מן הפת – חוץ מהלחם [שאמנם הלחם ג"כ בא מהחיטה שהיא פרי הארץ]

שעל הפת הוא אומר – שעל הלחם הוא מברך

המוציא לחם מן הארץ – המוציא לחם מן הארץ [לפי שהיא עיקר מזונותיו של האדם ויש לו חשיבות מיוחדת (כמו ביין)]

ועל הירקות אומר – ועל הירקות מברך [ירקות כגון חסה, כרוב וכדומה והוא גם בכלל פרי]

בורא פרי האדמה – בורא פרי האדמה

ר' יהודה אומר – ר' יהודה חולק וסובר

בורא מיני דשאים – מברך בורא מיני דשאים [סובר ר' יהודה שצריך להכיר בין מין למין ולכן בפירות האדמה יש לברך בורא מיני דשאים ואין הלכה כמותו].

[אולם אם אדם אכל ירק שלא כדרכו כגון אם דרכו לאוכלו מבושל ואכל חי מברך "שהכל".]